

Sygn. akt II Ca 821/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący- Sędzia SO Mariusz Łakomy (spr.)

Sędzia SO Lidia Mazurkiewicz Morgut

Sędzia SO Czesław Chorzępa

Protokolant: Elżbieta Biała

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2013r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa K. J., L. J. i J. J.

przeciwko Z. J. i S. J.

o naruszenie posiadania

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu

z dnia 25 kwietnia 2012r.

sygn. akt I C 434/11

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanych na rzecz powódek K. J. i L. J. 78 zł kosztów pomocy prawnej udzielonej im z urzędu w postępowaniu apelacyjnym oraz 17,94 zł podatku od towarów i usług.

II Ca 821/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Krzyków w pkt I przywrócił powodom L. J., K. J. i małoletniemu J. J. utracone przez nich na skutek naruszenia przez pozwanych S. J. i Z. J. posiadanie części lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...) poprzez nakazanie pozwany wydania powodce kluczy do mieszkania przy ul. (...) we W., dopuszczenie do wyłącznego posiadania pokoju o powierzchni około 7 m² i pokoju o powierzchni około 14 m², współposiadania kuchni, łazienki i przedpokoju; w pkt II oddalił dalej idące powództwo, oraz w pkt III zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powodów kwotę 191,88 zł tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodom z urzędu, w tym kwotę 35,88 zł tytułem podatku VAT.

Rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia stanu faktycznego. Pozwana Z. J. jest właścicielką lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...). W przedmiotowym lokalu zamieszkiwał pozwany S. J. – syn Z. J., wraz z żoną L. J. oraz ich dziećmi J. J. i K. J. na podstawie umowy użyczenia z dnia 16.01.1995 r., zawartej pomiędzy Z. J. a

S. J. oraz L. J. na czas nieokreślony. Pozwana Z. J. wypowiedziała w roku 2010 umowę użyczenia przedmiotowego mieszkania pozwanemu S. J.. Wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu Wydziału XIII Cywilnego Rodzinnego z dnia 30.03.2011 r. w sprawie o sygn. akt XIII RC 2329/09 orzeczono o rozwiązaniu małżeństwa stron S. J. i L. J. przez rozwód i w pkt VI ustalono sposób korzystania z mieszkania zajmowanego przez strony położonego we W. przy ul. (...) w ten sposób, że L. J. przyznano do wyłącznego korzystania dwa pokoje dotychczas zajmowane przez nią i dzieci stron o powierzchni około 7 m² i 14 m², zaś S. J. jeden pokój o powierzchni około 9 m² położony jako pierwszy po lewej stronie od wejścia, zaś pozostałe pomieszczenia, tj. kuchnię, łazienkę i przedpokój pozostawiono do wspólnego korzystania stronom. Powódka L. J. była i jest skonfliktowana z pozwanymi S. J. i Z. J.. Dochodziło między nimi do częstych kłótni i w miejscu ich wspólnego zamieszkania miały miejsce liczne interwencje Policji. Zarówno L. J. jak i S. J. mają założone „niebieskie karty”. W kwietniu 2011 r. pozwani naruszyli wielokrotnie posiadanie przez powodów części wspólnych lokalu mieszkalnego przy ul. (...) we W., jak i dwóch pokoi, z których korzystanie powodowie mieli zapewnione orzeczeniem zawartym w wyroku rozwodowym w ten sposób, że odcięty został prąd, gaz i woda, zlikwidowano zamki w drzwiach do łazienki. Dochodziło do ciągłych scysji pomiędzy stronami, sytuacja była bardzo napięta. W dniu 14.04.2011 r. powódka wraz z dzielnicowym C. S. oraz pracownikiem MOPS-u M. S. próbowała dostać się do przedmiotowego lokalu, aby zabrać swoje rzeczy osobiste. Drzwi otworzyła pozwana Z. J., która nie chciała powódki wpuścić do mieszkania. Po interwencji policjanta powódka L. J. została wpuszczona do mieszkania. Po rozmowie z pozwanym S. J. ustalono, że jeżeli powódka L. J. będzie chciała zabrać rzeczy osobiste z mieszkania, to będzie jej to umożliwione. Pouczono również pozwanych o tym, że powodowie mają prawo korzystać z prądu i gazu. Po wyjściu powódki L. J. oraz pracownika MOPS-u i policjantów pozwany S. J. przy pomocy sąsiadek W. K. i I. J. spakował rzeczy powodów i zaniósł do piwnicy. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział I Cywilny wyrokiem z dnia 07.10.2011 r. w sprawie o sygn. I ACa 783/11 na skutek apelacji stron zmienił wyrok Sądu Okręgowego z dnia 30.03.2011 r. w ten sposób, że rozwiązał małżeństwo Państwa (...) z winy obu stron, dalej idące apelacje powoda i pozwanej oddalając.

Uzasadniając pozytywne rozstrzygnięcie o roszczeniu posesoryjnym Sąd I podał, że pozwani utrudniali powodom swobodne posiadanie części wspólnych mieszkania, jak też pozostałych pomieszczeń, do korzystania z których byli wyłącznie uprawnieni na mocy wyroku SO we Wrocławiu, przez odcinanie mediów i bezprawne uniemożliwianie swobodnego korzystania z mieszkania przez co powodowie zmuszeni byli do opuszczenia mieszkania. Sąd podał, że powodowie w czasie, w którym zostali pozbawieni posiadania pomieszczeń mieszkania, przebywali w mieszkaniu z wolą pozostawania z nim. Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka E. S., która twierdziła, że powódka L. J. wyprowadziła się z mieszkania na stałe, albowiem jest ona skonfliktowana z powódką, nadto jest przecież córką pozwanej i siostrą pozwanego, jak też jej zeznania były niespójne i chaotyczne. Sąd nie dopuścił dowodu z przesłuchania stron, albowiem uznał okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy za dostatecznie wyjaśnione pod kątem przesłanek z art. 344 kc, jak też uznał, że każda ze stron nadal twierdziłaby uparcie zgodnie z dotychczasowym stanowiskiem w sprawie. Sąd nakazał pozwanym wydanie powodom pokoju o powierzchni około 7 m² i o powierzchni około 14 m² i dopuszczenie do współposiadania kuchni, łazienki i przedpokoju, albowiem te pomieszczenia powodowie współposiadali przed pozbawieniem ich tego przez pozwanych w kwietniu 2011 r., a nie uwzględnił co do piwnicy i wózkowni, o kosztach orzekając stosownie do art. 98 kpc.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli pozwani. Sądowi zarzucili: naruszenie art. 233 § 1 kpc polegające na dowolnej ocenie dowodów, prowadzące do niesłusznego ustalenia, że powódki zostały pozbawione przez oboje pozwanych posiadania części lokalu mieszkalnego położonego we W. przy ul. (...), podczas gdy zarówno L. J., jak i K. J. wyprowadziły się z przedmiotowego lokalu z własnej woli, zabierając cyklicznie swoje rzeczy, bez związku z zachowaniem pozwanych, przez co same pozbawiły się atrybutu posiadania części lokalu mieszkalnego, naruszenie art. 233 § 1 kpc polegające na dowolnej ocenie dowodów, prowadzące do niesłusznego ustalenia, że pozwana Z. J. i pozwany S. J. swoim zachowaniem naruszyli posiadanie powodów, podczas gdy brak jakichkolwiek takich ustaleń, ani dowodów na powyższe, naruszenie art. 299 kpc, polegające na bezzasadnym pominięciu dowodu z zeznań pozwanych w charakterze stron, pomimo istnienia niewyjaśnionych faktów istotnych dla rozstrzygnięcia, naruszenie art. 328 § 2 kpc polegające na całkowitym braku dokonania analizy treści zeznań świadków, w tym między innymi świadka W. K., C. S., M. S. oraz dokumentu w postaci uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu Wydział I Cywilny z dnia 7 października 2011 r. wydanego w sprawie I ACa 783/11, naruszenie art. 344 § 1 kc w zw. z art. 140

kc, polegające na nakazaniu obojgu pozwany dopuszczenia do wyłącznego posiadania pokoju o powierzchni 7 m² i pokoju o powierzchni 14 m², podczas gdy pozwana jako wyłączna właścicielka mieszkania ma bezwzględne prawo do korzystania z całości swojego mieszkania bez ograniczeń ze strony innych osób, naruszenie art. 321 § 1 kpc, polegające na orzeczeniu ponad żądanie sformułowane ostatecznie przez powodów. Pozwani zarzucili że Sąd I instancji w sposób nieuprawniony pominął dowód z zeznań pozwanych pomimo istnienia niewyjaśnionych faktów istotnych dla rozstrzygnięcia, w tym w szczególności prawdziwych przyczyn wyprowadzenia się powodów z mieszkania, którymi było żądanie właścicielki mieszkania pokrycia przez powodów szkód związanych z eksploatacją mieszkania oraz partycypowania przez powodów w opłatach za czynsz i media. Podali też, że powódka K. J. wyprowadziła się z mieszkania, a więc wyzbyła się jego posiadania na długo przed wydarzeniami z kwietnia 2011 r., nadto powódka L. J. wyprowadziła się dobrowolnie w kwietniu 2011 r. Zarzucili też, że Sąd pominął dowody, które wskazywałyby na niewiarygodność powódki L. J.. Podważyli też ustalenia Sądu I instancji dotyczące naruszenia posiadania powodów przez pozwanych, wskazując, iż pozwany S. J., wobec wypowiedzenia mu umowy użyczenia, nie powinien mieć statusu pozwanego w sprawie. Zarzut orzeczenia przez Sąd I instancji ponad żądanie uzasadniali nakazaniem pozwany dopuszczenia powodów do wyłącznego posiadania pokoju, wyłączając posiadanie tego pomieszczenia przez pozwaną – właścicielkę lokalu mieszkalnego. Podali też, że powodowie pierwotnie wnosili o przywrócenie posiadania pokoju o powierzchni 14 m², dopiero później, powołując się na wyrok Sądu rozwodowego, odnośnie ustalenia sposobu korzystania z mieszkania, obowiązujący między L. J. i S. J. przez czas ich małżeństwa rozszerzyli powództwo o drugi pokój o powierzchni 7 m², bez związku z prawdziwymi faktami.

Wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz każdego z pozwanych kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem I i II instancji. Ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, w tym także w zakresie orzeczenia o kosztach procesu.

W odpowiedzi na apelację powodowie wnieśli o jej oddalenie w całości oraz o przyznanie w postępowaniu apelacyjnym kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd I instancji przeprowadził prawidłowo, wyczerpująco i rzetelnie postępowanie dowodowe, w oparciu o dowody wskazane przez strony dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne /art. 232 k.p.c./, następnie w sposób zgodny z zasadą swobodnej oceny dowodów wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. ocenił ich wiarygodność i moc, czyniąc trafne i prawidłowe ustalenia faktyczne, bo zgodne z zasadami doświadczenia życiowego i logiką. W związku z tym Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw do uzupełnienia materiału dowodowego, ani do czynienia odmiennych ustaleń faktycznych od prawidłowych ustaleń Sądu Rejonowego, które przyjął za własne.

Tylko na podstawie nowych dowodów a to odpisu wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu sygn akt II Ca z 5.06.2012r. w sprawie o eksmisję ustalono, że SO orzekł reformatorycznie i nakazał pozwany L. J., K. J. i małoletniemu P. W., aby opuścili, opróżnili i wydali powódce Z. J. lokal mieszkalny położony we W. przy ul. (...) oraz ustalili, iż pozwany L. J., K. J. i małoletniemu P. W. przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego i wstrzymał wykonanie wyroku do czasu złożenia przez Gminę W. oferty najmu lokalu socjalnego. /k.268-275/. Dalej na podstawie pisma Gminy W. z 21.11.2012r. ustalili, że brak jest aktualnie możliwości wskazania powódkom z niniejszej sprawy lokalu socjalnego, co będzie uwzględnione w przyszłości zgodnie z kolejnością uzasadnionych wniosków. /k. 289/. Dalej idące wnioski dowodowe pozwanych Sąd Okręgowy oddalił jako spóźnione i pozostające bez znaczenia dla rozstrzygnięcia na podstawie art. 381 kpc.

Przechodząc do dalszych zarzutów apelacji wskazać należy na art. 28¹ zd. 1 krio stanowiący, że jeżeli prawo do mieszkania przysługuje jednemu małżonkowi, drugi małżonek jest uprawniony do korzystania z tego mieszkania w celu zaspokojenia potrzeb rodziny. Skoro uprawnienie to przysługuje małżonkowi, to ustaje dopiero z chwilą

uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Małżeństwo S. J. i L. J. zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 30 marca 2011 r., przy czym dopiero z chwilą wydania orzeczenia przez Sąd Apelacyjny, tj. w dniu 7 października 2011 r. rozwód zostałorzeczony prawomocnie. Oznacza to, że w kwietniu 2011 r. kiedy doszło do naruszeń posiadania mieszkania powodom przysługiwało nadal uprawnienie do korzystania ze spornego lokalu, czego nie chcieli respektować pozwani, w szczególności pozwany S. J..

Do ochrony władania lokalem z mocy art. 343¹ kc stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie posiadania. Znaczy to, że Sąd Rejonowy prawidłowo oceniał przesłanki ochrony posiadania wskazane w art. 344 kc.

Powołana przez apelujących okoliczność jakoby dobrowolnego opuszczenia przez L. J. i K. J. spornego lokalu nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Materiał ten zaś potwierdza samowolne naruszenie posiadania powódek czego dopuścił się zaraz po wydaniu nieprawomocnego wyroku rozwodowego pozwany będący jeszcze mężem a przede wszystkim ojcem pozostałych powodów. Bezsorna była okoliczność istniejącego pomiędzy stronami ostrego konfliktu z ostatnich lat pogłębiona procesem rozwodowym. Ustalona przez Sąd I instancji okoliczność utrudniania powodom przez pozwanych korzystania z mieszkania i w konsekwencji wyzucia ich z posiadania poprzez doprowadzenie agresją do przymusowego wyprowadzenia się przez powodów ze spornego lokalu wynikała z zeznań sąsiadów stron, jak też z notatek policyjnych i zeznań bezpośrednich świadków wydarzeń z kwietnia 2011 r., w szczególności świadka policjanta C. S., który określił nawet relacje pomiędzy stronami jako sytuację patologiczną.

Bezasadny okazał się też zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisu art. 299 kpc. W pierwszej kolejności należy wskazać, że dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron ma charakter fakultatywny, dodatkowo jedynie w sytuacji, gdy po wyczerpaniu środków dowodowych lub w ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W przedmiotowej sprawie przesłanka ta nie wystąpiła, albowiem okoliczności ustalone przez Sąd wynikały z obszernego i prawidłowo ocenionego materiału dowodowego, wskazującego niezbicie na samowolne naruszenie posiadania mieszkania przez powodów przez pozwanego S. J. przy czym naruszenie nastąpiło za aprobatą jego matki pozwanej i na jej korzyść, co uzasadnia legitymację bierną w niniejszym procesie obojga pozwanych. Uwzględnić też należało z aprobatą stanowisko Sądu I instancji, zgodnie z którym dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron w tych okolicznościach nie byłoby źródłem nowych okoliczności czy wyjaśnienia spornych, a jedynie ugruntowaniem zajętych w sprawie ich przeciwnych stanowisk.

Uwzględnieniu nie podlegał też zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc. Zeznania świadków zostały bowiem co do zasady ocenione przez Sąd I, natomiast wskazywana przez apelujących okoliczność rozwiązania przez Sąd Apelacyjny małżeństwa stron przez rozwód ale z winy obu stron nie miała znaczenia dla ustalonego prawidłowo i bezspornie naruszenia posiadania mieszkania powodów przez samowolne działania pozwanych. Gdyby nawet uwzględnić wskazywaną przez apelujących domniemaną niewiarygodność powódek, ujawnioną jakoby w postępowaniu rozwodowym przed Sądem Apelacyjnym, nadal nie miałyby ona wpływu na treść orzeczenia posesoryjnego w przedmiotowej sprawie, albowiem ustalony w niej prawidłowo stan faktyczny wynikał przecież z całokształtu dowodów i to innych, niż przesłuchanie stron, od którego przecież ze wskazanych względów Sąd I za aprobatą Sądu Odwoławczego odstąpił.

Brak było też jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, aby Sąd I instancji naruszył przepis art. 344 § 1 kc w zw. z art. 140 kpc. Ostatni z powołanych przepisów stanowi, że w granicach określonych przez ustawy i zasady współzycia społecznego właściciel może, z wyłączeniem innych osób, korzystać z rzeczy zgodnie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem swego prawa, w szczególności może pobierać pożytki i inne dochody z rzeczy. W tych samych granicach może rozporządzać rzeczą. Z kolei powołany uprzednio art. 28¹ zd. 1 krio uprawniał powódkę L. J. do korzystania ze spornego lokalu będącego własnością pozwanej po wykupie od Gminy, do którego prawo korzystania przysługiwało pozwanemu S. J., aż do czasu uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Z tego względu powodom należało udzielić ochrony posesoryjnej objętej przepisem art. 344 § 1 kpc. Pozwani bowiem dopuścili się naruszenia posiadania czym jest takie zachowanie określonej osoby, którego skutkiem jest wkroczenie w sferę władztwa posiadacza. Podkreśla się, że o naruszeniu posiadania można mówić jedynie wtedy, gdy jest ono wyrazem

działań człowieka i obejmuje takie akty, które już nastąpiły. Natomiast nie można uznać za takie naruszenie jednorazowego wkroczenia w sferę cudzego posiadania, jeżeli z okoliczności wynika, że już się to nie powtórzy. Sądowa ochrona przysługuje posiadaczowi, gdy naruszenie jego posiadania było **samowolne**. Przez samowolne naruszenie posiadania rozumie się wkroczenie w sferę cudzego posiadania przez osobę, która nie jest do tego uprawniona, a więc czyni to bezprawnie, a tak należy ocenić działania pozwanego za aprobatą pozwanej właścicielki.

Żądanie przywrócenia naruszonego posiadania nie jest żądaniem skierowanym do prawa lecz dotyczy stanu faktycznego. Nie zmierza do pozbawienia naruszydca prawa posiadania rzeczy lecz do odzyskania przez dotychczasowego posiadacza faktycznego władztwa nad rzeczą w związku z samowolą uprawnionego w realizowaniu przysługującego mu prawa do rzeczy (art. 478 k.p.c.). Przepis art. 344 § 1 zd. drugie k.c. nie przewiduje powództwa o ustalenie, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia posiadania jest zgodny z prawem ani nie wyraża interesu prawnego strony pozwanej. Przepis ten dopuszcza możliwość powołania się strony pozwanej na prawomocne orzeczenie, z którego wynika, że przysługuje jej prawo, którego realizacji służy pozbawienie lub naruszenie posiadania dotychczasowego posiadacza. Przewiduje więc jedynie interes faktyczny, wyrażający się wygraniem procesu posesoryjnego, a nie interes prawny wyrażający się wszakże określoną sytuacją materialnoprawną. Uprawnienie do naruszenia lub pozbawienia dotychczasowego posiadacza jego posiadania, związane z wykazaniem w innym postępowaniu, prawem do rzeczy naruszającego posiadanie, unicestwienia w procesie o ochronę posesoryjną skutki samowoli naruszydca. Wykazaniu prawa, z którym uprawnienie to jest związane służy m.in. orzeczenie nakazujące dotychczasowemu posiadaczowi wydanie rzeczy (art. 222 § 1 k.c.). Roszczenie windykacyjne przysługuje właścicielowi także wówczas, gdy odzyskał on faktyczne władztwo nad rzeczą ale nie wiąże się to z wyzbyciem się przez dotychczasowego posiadacza woli władania rzeczą, czego dowodem jest niniejsze powództwo o ochronę posiadania. / por. wyrok SN z 2003-12-17, **IV CK 297/02**, LEX nr 558334/.

Sąd I instancji wydał zaskarżone orzeczenie w zgodzie z przepisem art. 321 § 1 kpc. W pozwie powodowie domagali się przywrócenia naruszonego posiadania części wspólnych oraz pokoju o powierzchni 14 m², jednakże już pismem z dnia 12 października 2012 r. rozszerzyli powództwo, wnosząc również o przywrócenie posiadania drugiego pokoju – o powierzchni 7 m². Zmiana ta była dopuszczalna, zgodnie z art. 193 kpc, a również rozszerzenie żądania nastąpiło w terminie z art. 344 § 2 kc a więc Sąd I orzekł w granicach powództwa.

Należy też wskazać dodatkowo, że wyrokiem z dnia 5 czerwca 2012 r., wydanym w sprawie windykacyjnej sygn. akt II Ca 1023/11, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmienił wyrok Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków z dnia 28 marca 2011 r., wydany w sprawie o sygn. akt I C 165/10, w ten sposób, że nakazał pozwanym L. J., K. J. i małoletniemu P. W., aby opuścili, opróżnili i wydali powodce lokal mieszkalny położony we W. przy ul. (...) oraz ustalił, co istotne dla niniejszej sprawy posesoryjnej, iż pozwanym L. J., K. J. i małoletniemu P. W. przysługuje uprawnienie do otrzymania lokalu socjalnego wstrzymując wykonanie wyroku eksmisyjnego do czasu złożenia przez Gminę W. pozwanym oferty najmu lokalu socjalnego.

Powołane rozstrzygnięcie orzekające eksmisję L. J., K. J. i małoletniego P. W. nie czyni jednak w świetle art. 344 kc bezprzedmiotowym postępowania o ochronę naruszonego posiadania z uwagi właśnie na orzeczenie o uprawnieniu L. J., K. J. i małoletniego P. W. do otrzymania lokalu socjalnego. Wykonanie wyroku eksmisyjnego zostało bowiem bezspornie i prawomocnie wstrzymane do czasu złożenia przez Gminę W. oferty najmu lokalu socjalnego i do tego czasu powodowie z niniejszej sprawy winni korzystać z uprawnienia do posiadania i korzystania z pomieszczeń spornego lokalu. Tej zaś do tej pory Gmina nie była w stanie przedstawić.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację pozwanych jako bezzasadną, o czym orzeczono jak w pkt I sentencji.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego zapadło stosownie do wyniku sprawy w oparciu o art. 98 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc oraz § 2 ust. 3, § 7 pkt 4 i § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. Zasądzona od przegrywających kwota 78

zł stanowi koszty zastępstwa procesowego, zaś podatek od towarów i usług wyliczony od tej kwoty wynosi 17,94 zł, co też obciąża przegrywających.